

Olsztyn, dnia 28 grudnia 2015 roku

PS-II.431.2.15.2015

**Pani
Barbara Jastrzębowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Janowie**

ul. Przasnyska 51
13-313 Janowo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuje Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie (ul. Przasnyska 51, 13-313 Janowo; REGON 510503404 ; NIP 745-13-89-736).
(akta kontroli str.1-2)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie nadzorowała **Pani Barbara Jastrzębowska**, która od dnia 1 lutego 1990 roku zatrudniona jest na stanowisku Kierownika tego Ośrodka.
(akta kontroli str.3-6)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- **Zdzisław Jankowski** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu - przewodniczący zespołu kontrolnego;
 - legitymacja służbowa nr 6/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - z dnia 14 października 2015 roku nr FK-VI.0030.1088.2015 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie;
(akta kontroli str.7-8)
- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu:
 - legitymacja służbowa nr 20/2013 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 14 października 2015 roku nr FK-VI.0030.1087.2015 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie.
(akta kontroli str.9-10)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 3 listopada 2015 roku do 10 listopada 2015 roku (z przerwą w dniu 9 listopada 2015 roku). Odnotowano ją - pod pozycją 4/2015 – w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie. (akta kontroli str.11)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczeń opiekuńczych;

- **okres objęty kontrolą**

- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka; zasiłek pielęgnacyjny; specjalny zasiłek opiekuńczy - okres zasiłkowy 2013/2014 (tj. od 1 listopada 2013 roku do 31 października 2014 roku);

- świadczenia pielęgnacyjne – okres od 1 lipca 2013 roku do 31 października 2014 roku.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz.525) w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych*.

(akta kontroli str.12-21)

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy sprawozdań z realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych (IV kwartał 2012 roku, IV kwartał 2013 roku oraz IV kwartał 2014 roku), sprawozdań Rb-50 – wydatki (IV kwartał 2013 roku oraz IV kwartał 2014 roku) oraz sprawozdania rzeczowo-finansowego z wydatków w zakresie zasiłków dla opiekuna (wydatki związane z realizacją ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - Dz. U. z 2014r., poz. 567 z późn. zm. – *dalej zwaną ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*), a także na podstawie informacji otrzymanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie dokonano następujących ustaleń:

1. W roku 2013 w jednostce kontrolowanej na realizację zadań w rozdziale 85212 (świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie społeczne) wydatkowano kwotę 1.445.531,55 zł pochodzącą z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, natomiast w 2014 roku wydatkowana kwota dotacji wynosiła 1.578.163,26 zł (obejmowała ona świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłek dla opiekuna wraz z odsetkami oraz składki na ubezpieczenie społeczne) – stanowiło to 109,18% kwoty dotacji wydatkowanej w 2013 roku.
2. Na świadczenia rodzinne (bez składek na ubezpieczenie społeczne) w 2013 roku wydatkowano kwotę 1.229.482 zł pochodzącą z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego natomiast w 2014 roku wydatkowana kwota dotacji wynosiła 1.061.983 zł – stanowiło to 86,38% wydatkowanej w 2013 roku kwoty dotacji.

3. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie w 2014 roku na:

- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wydatkowano kwotę 25.000 zł przyznając 25 świadczeń (w 2013 roku była to kwota 17.000 zł wydatkowana na 17 świadczeń);
- specjalny zasiłek opiekuńczy wydatkowano kwotę 25.133 zł przyznając 49 świadczeń (w 2013 roku była to kwota 11.440 zł wydatkowana na 23 świadczenia);
- świadczenia pielęgnacyjne wydatkowano kwotę 147.680 zł przyznając 199 świadczeń (w 2013 roku była to kwota 305.749 zł wydatkowana na 570 świadczeń);
- zasiłek pielęgnacyjny wydatkowano kwotę 222.462 zł przyznając 1.454 świadczenia (w 2013 roku była to kwota 219.708 zł wydatkowana na 1.436 świadczeń).

4. W 2014 roku (w porównaniu do 2013 roku) nastąpiło zmniejszenie wydatków na świadczenia rodzinne, w szczególności, z powodu mniejszej ilości wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych.

W głównej mierze spowodowane było to znowelizowaniem – od dnia 1 stycznia 2013 roku ustawy o świadczeniach rodzinnych w części dotyczącej świadczeń opiekuńczych. W związku z dokonaną zmianą ustawy w tym zakresie - z dniem 30 czerwca 2013 roku – doszło do ustawowego wygaszenia wszystkich decyzji orzekających o przyznaniu świadczeń pielęgnacyjnych i przyznawanie tych świadczeń (od dnia 1 lipca 2013 roku) na nowych zasadach. Część osób, którym wygaszono decyzje o przyznaniu świadczeń pielęgnacyjnych obecnie korzysta z zasiłku dla opiekuna (od 15 maja 2014 roku) oraz ze specjalnego zasiłku opiekuńczego.

5. Od dnia 15 maja 2014 roku obowiązuje ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Zgodnie z art. 9 ust. 1 tej ustawy koszty jej realizacji finansowane są z budżetu państwa w rozdziale 85212. W Gminie Janowo koszt realizacji zadań z tego zakresu w 2014 roku wyniósł 225.457,36 zł (bez kosztów obsługi i składek na ubezpieczenie społeczne), w tym:

- 218.469,70 zł - zasiłki dla opiekuna wypłacone w trybie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy, w tym zaległe świadczenia od 1 lipca 2013 roku do 14 maja 2014 roku;
- 6.987,66 zł – odsetki wypłacone w trybie art. 2 ust. 3 ustawy (za zaległe świadczenia od 1 lipca 2013 roku do 14 maja 2014 roku).

6. W grudniu 2014 roku - po wejściu w życie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r., poz. 1548) oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - wydatki na świadczenia związane z opieką nad osobą niepełnosprawną finansowane w rozdziale 85212 wyniosły 27.640,00 zł (świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna). Podczas porównywania wydatków ponoszonych na ten cel w grudniu 2014 roku oraz w grudniu 2012 roku - gdy zgodnie z obowiązującym prawem wówczas wypłacane było tylko świadczenie pielęgnacyjne - kwota wydatków z 2012 roku wynosząca 43.940 zł stanowiła 158,97% kwoty wydatków z 2014 roku.

7. Zgodnie z: art. 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych; art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 859 z późn. zm.) - *dalej zwaną ustawą pomocy osobom uprawnionym do alimentów*; art. 9 ust.1 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - koszty obsługi świadczeń określonych tymi ustawami wynoszą 3% otrzymanej dotacji na te świadczenia oraz na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Ustalono, że w Gminie Janowo w 2013 roku była to kwota 42.102,00 zł, a w 2014 roku była to kwota 45.300,40 zł.

Na podstawie sprawozdań Rb-28s z dnia 31 grudnia 2013 roku oraz z dnia 31 grudnia 2014 roku ustalono, że na pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań zleconych w rozdziale 85212 – ze środków własnych Gminy Janowo przeznaczono:

- kwotę 7.239, 94 zł w 2013 roku;
- kwotę 7.014,63 zł w 2014 roku.

(akta kontroli str.96-164)

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Janowo liczy około 2.870 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w gminie tej jest Wójt Gminy Janowo.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień Wójta Gminy Janowo - zgodnie z art. 20 ust.3 ustawy o świadczeniach rodzinnych - **zadania te realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie.**

(akta kontroli str. 5-6; 77-81; 95)

Decyzje z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez Wójta Gminy Janowo.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu*, nadanego mu w drodze Uchwały Nr XLVI/224/2010 Rady Gminy Janowo z dnia 26 października 2010 roku (z późniejszymi zmianami wprowadzonymi uchwałami Rady Gminy Janowo: Nr III/13/2010 z dnia 28 grudnia 2010 roku oraz Nr V/24/2015 z dnia 26 lutego 2015 roku).

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej określał, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie – między innymi - realizuje zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(akta kontroli str.22-27)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie* wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2014 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie z dnia 14 marca 2014 roku.

(akta kontroli str.28-38)

W czasie prowadzonej kontroli Kierownik GOPS w Janowie, Zarządzeniem Nr 4/2015 z dnia 4 listopada 2015 roku, dokonał zmiany *Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie* w wyniku, czego utraciło moc – wyżej wymienione - Zarządzenia Nr 1/2014 Kierownika GOPS w Janowie. Po zmianie *Regulamin Organizacyjny* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str.39-51)

W myśl art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych - realizacja świadczeń rodzinnych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą, co nie zakłócało wykonywania w jednostce kontrolowanej zadań z zakresu pomocy społecznej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie utworzono „*stanowisko Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych*”. Realizacją zadań wynikających – między innymi - z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmował się jeden pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie bezpośrednio podległy Kierownikowi Ośrodka. W okresie objętym kontrolą - z uwagi na długotrwałą nieobecność pracownika (inspektora) zatrudnionego na tym stanowisku na stałe - była to osoba zatrudniona na zastępstwo (referent). Pracownik zatrudniony na zastępstwo kontrolowane zadania wykonywał w GOPS w Janowie od 1 sierpnia 2013 roku do 19 marca 2015 roku.

W czasie prowadzenia czynności kontrolnych zadania wynikające, między innymi, z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wykonywał, a także udzielał informacji i udostępniał dokumentację z okresu objętego kontrolą pracownik GOPS (inspektor) na stałe zatrudniony na „*stanowisku Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych*” funkcjonującym w Ośrodku.
(akta kontroli str.52)

Ustalono, że osoby pobierające wynagrodzenie pokrywane z dotacji pochodzącej z rozdziału 85212 realizowały zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. W ramach prowadzonych działań kontrolnych ustalono również, że realizacja zadań innych, niż zadania zlecone z zakresu administracji rządowej finansowane w rozdziale 85212, opłacana była ze środków, które nie pochodziły z dotacji przekazanej jednostce kontrolowanej przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.
(akta kontroli str.53-55)

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych w zakresie świadczeń rodzinnych.

Na dzień rozpoczęcia kontroli pracownik (inspektor) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie, zajmujący się realizacją kontrolowanych spraw, posiadał zakres czynności zawierający zadania wynikające - między innymi - z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustalono, że w okresie wykonywania zadań w ramach zastępstwa zakres czynności posiadał również pracownik (referent) zatrudniony na tym stanowisku na zastępstwo.
(akta kontroli str.56-61)

W trakcie trwających działań kontrolnych (w dniu 6 listopada 2015 roku) Kierownik GOPS w Janowie dokonał uaktualnienia i uzupełnienia zakresu czynności pracownika Ośrodka (inspektora) realizującego zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zakres ten włączono do akt kontroli.
(akta kontroli str.62-64)

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie w dniu rozpoczęcia kontroli również posiadał zakres czynności, który Wójt Gminy Janowo w trakcie trwania kontroli uaktualnił. Oba zakresy Kierownika Ośrodka włączono do akt kontroli.
(akta kontroli str.65-76)

Kierownik Ośrodka posiadał upoważnienie Wójta Gminy Janowo do prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania w tych sprawach decyzji.
(akta kontroli str.5-6)

Ustalono, że w dniu rozpoczęcia kontroli pracownik zatrudniony na stałe na stanowisku „Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych” w GOPS w Janowie prowadzący – między innymi - postępowania administracyjne w sprawach świadczeń rodzinnych, również posiadał upoważnienie organu właściwego (tj. Wójta Gminy Janowo) niezbędne do wykonywania zadań.

(akta kontroli str.77-80)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą osoba zatrudniona na tym stanowisku na zastępstwo (m.in. realizująca zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych) nie posiadała upoważnienia do prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawach świadczeń rodzinnych. Upoważnienia takiego – na wniosek Kierownika GOPS - udziela na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych organ właściwy tj. Wójt Gminy Janowo.

(akta kontroli str.81-82)

W okresie objętym kontrolą pracownik (zatrudniony na zastępstwo) wykonujący zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych mu zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolującym certyfikaty.

(akta kontroli str.83-90)

W trakcie kontroli ustalono, że osoba realizująca zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów miała dobre warunki pracy. Zapewniono jej niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw była prawidłowo przechowywana. Budynek, w którym zlokalizowano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie posiadał podjazd dla osób niepełnosprawnych. Kondygnacja parterowa budynku - na której usytuowano GOPS - pozbawiona była barier architektonicznych, co ułatwiało niepełnosprawnym interesantom dostęp do pomieszczeń biurowych Ośrodka. Interesantom, w tym również niepełnosprawnym, stworzono odpowiednie warunki przyjęć.

(akta kontroli str.91-94)

Podmiot realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych może gromadzić i przetwarzać - w zakresie określonym w ustawie - dane osobowe osób wyszczególnionych w art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz dane osobowe członków ich rodzin.

Podczas działań kontrolnych prowadzonych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie, zespołowi kontrolnemu przedstawiono dokument potwierdzający zgłoszenie do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych - zbioru danych o nazwie: „ŚWIADCZENIA RODZINNE”.

(akta kontroli str.165-166)

Osobom przeprowadzającym kontrolę okazano umowy licencyjne na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych zawarte ze Spółką Akcyjną Sygnity z siedzibą w Warszawie.

Ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie pracownicy merytoryczni posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str.167-172)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Kontrolerzy wstępnie określili, że kontroli poddanych będzie **35** postępowań administracyjnych związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość postępowań przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości, aby ustalone mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- **15** akt spraw związanych ze świadczeniami pielęgnacyjnymi oraz ze specjalnym zasiłkiem opiekuńczym (w tym maksymalnie 7 postępowań w sprawie przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego);
- **10** akt spraw związanych z zasiłkiem pielęgnacyjnym;
- **10** akt spraw związanych z jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia się dziecka.

Założono również, że w sytuacji wszczęcia i zakończenia przez jednostkę kontrolowaną – w okresie objętym kontrolą – mniejszej ilości postępowań administracyjnych z poszczególnych zakresów, niż wymienione powyżej, ich ilość zostanie uzupełniona z pozostałych (wyżej wymienionych) zakresów prowadzonych postępowań - do ogólnej liczby stanowiącej **35** postępowań administracyjnych.

Ponadto założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych - prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie w okresie objętym kontrolą - z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku pielęgnacyjnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.
(akta kontroli str.15)

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie prowadził **102** postępowania administracyjne związane z realizacją zadań poddanych kontroli, w tym:

- **24** postępowania administracyjne związane z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
- **51** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego;
- **19** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego;
- **8** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

(akta kontroli str.173-184)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowie skontrolowano akta **35** losowo wybranych spraw, w których prowadzono postępowanie administracyjne związane z realizacją zadań objętych kontrolą.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(akta kontroli str.185-194)

Kontroli i analizie poddano:

- 10 postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
(akta kontroli str.195-239)
- 10 postępowań administracyjnych związanych z zasiłkiem pielęgnacyjnym;
(akta kontroli str.240-271)
- 10 postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego;
(akta kontroli str.272-292)
- 5 postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego.
(akta kontroli str.293-303)

Ponadto kontroli i analizie poddano akta 15 osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy w zakresie zasadności opłacania, bądź nieopłacenia składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za te osoby. Analizą objęto dokumentację z miesiąca września 2014 roku.

(akta kontroli str.304-318)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wynikało to z - przedstawionego kontrolującym - rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej oraz z informacji w tym zakresie złożonej przez Kierownika Ośrodka.

(akta kontroli str.319)

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia, w tym:
uchybienia powtarzalne, występujące w znaczącej liczbie, tj.:

- W 6 przypadkach – co stanowiło 40% poddanych kontroli i analizie spraw z tego zakresu – ustalono brak udokumentowanego potwierdzenia faktu poinformowania świadczeniobiorców o opłacaniu lub nieopłacaniu składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne (z podaniem przyczyny opłacania bądź nieopłacania tych składek). Dotyczyło to spraw osób wyszczególnionych w arkuszu C poz.: 2, 5, 8, 9, 10 oraz w arkuszu D poz.4.
(akta kontroli str. 275-276; 281-282; 287-292; 300-301)

Skutek ustalonego uchybienia:

Brak możliwości zweryfikowania przez świadczeniobiorców zasadności opłacania lub nieopłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne.

- W 2 przypadkach – co stanowiło 13,3% poddanych kontroli i analizie spraw z tego zakresu – świadczeniobiorcom (będącym małżonkami rolników w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników) pobierającym świadczenie pielęgnacyjne bądź specjalny zasiłek opiekuńczy ustalono uprawnienia do ubezpieczenia zdrowotnego, co nie jest zgodne z regulacjami zawartymi w art.66 ust. 3 w związku z art. 66 ust.1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 581). Dotyczyło to spraw osób wyszczególnionych w arkuszu C poz.4 oraz w arkuszu D poz.5.

(akta kontroli str.279-280; 302-303; 308; 312)

Skutek ustalonego uchybienia:

Ustalenie uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego bez podstawy prawnej.

uchybień, które nie miały wpływu na kontrolowaną działalność, tj.:

- W okresie objętym kontrolą, zatrudniony na zastępstwo, pracownik realizujący zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych nie posiadał (udzielanego na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych) pisemnego upoważnienia organu właściwego (tj. Wójta Gminy Janowo) uprawniającego go do prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawach świadczeń rodzinnych.

(akta kontroli str.52; 60-61;81)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia (nie miało ono wpływu na prawidłowość prowadzonego postępowania administracyjnego w sprawach wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych).

W związku ze stwierdzonym uchybieniem polegającym na nieposiadaniu upoważnienia organu właściwego przez pracownika GOPS realizującego kontrolowane zadania Wójt Gminy Janowo złożył na piśmie informację. Z informacji tej wynika, że znany był mu fakt realizowania przez pracownika zatrudnionego w GOPS na zastępstwo zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wójt w swojej informacji zaznaczył, że osoba realizująca w ramach zastępstwa kontrolowane zadania „ (...) *Pomimo, że nie posiadała pisemnego upoważnienia Wójta Gminy w myśl art. 20 ust.3 (tj. Dz.U. z 2015, poz.114), realizowała powyższe zadania za moją zgodą do prowadzenia postępowania administracyjnego.*” Ponadto Pan Wójt poinformował, że „*Decyzje administracyjne w powyższym zakresie wydawała i podpisywała kierownik OPS (...) na podstawie udzielonego przeze mnie pisemnego upoważnienia Nr 3/2004 z dnia 28.04.2004 w myśl art. 20 ust.3 (tj. Dz.U. z 2015, poz.114).*” Dodał również, „*że pracownik zatrudniony na stałe (...) posiada pisemne upoważnienie Wójta do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych na czas nieokreślony (Upoważnienie Nr 15/2008 z dnia 29.12.2008r.).*”

Złożona przez Wójta Gminy Janowo informacja włączona została do akt kontroli.

(akta kontroli str.82)

- W 5 przypadkach – co stanowiło 14,30% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych – ustalono, że w aktach spraw nierzetelnie dokumentowano występujące stany faktyczne, w tym:
 - w 1 przypadku stwierdzono, że w aktach kontrolowanej sprawy dotyczącej przyznania uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka jeden z dokumentów (zaświadczenie lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną) nie został sporządzony we właściwej formie. Nie wyszczególniono w nim terminów udzielania świadczeń zdrowotnych w poszczególnych trymestrach ciąży, w sytuacji, gdy kobieta pod opieką lekarską faktycznie pozostawała - o czym świadczyły inne przedstawione przez kobietę dokumenty (karta ciąży). W przypadku tym stwierdzono brak zgodności umieszczonego w aktach dokumentu ze stanem faktycznym – sprawa zakończona decyzją wyszczególnioną w arkuszu A poz. 6.

(akta kontroli str.216-220)

- w 4 przypadkach stwierdzono, że w aktach kontrolowanych spraw nierzetelnie dokumentowano fakt posiadania lub nieposiadania przez świadczeniobiorców uprawnień do ubezpieczenia emerytalno-rentowego i ubezpieczenia zdrowotnego. Dotyczyło to spraw osób wyszczególnionych w arkuszu C poz. 8 oraz w arkuszu D poz.:2, 3, 4.

(akta kontroli str.287-288; 296-301)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższych uchybień.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie złożył kontrolerom pisemne wyjaśnienie dotyczące stwierdzonego uchybienia związanego z niewłaściwą formą - znajdującego się w analizowanych aktach - zaświadczenia lekarskiego o pozostawianiu kobiety pod opieką medyczną. Wynika z niego, że niewłaściwie wypełnione - przez lekarza prowadzącego ciążę - zaświadczenie zostało przyjęte przez pracownika przez niedopatrzenie. Kobieta pozostawała pod stałą opieką medyczną w czasie trwania ciąży - o czym świadczą terminy wizyt wyszczególnione w jej karcie ciąży, którą udostępniła pracownikowi GOPS. Kierownik Ośrodka w wyjaśnieniu poinformował również, że podjął działania zmierzające do wyegzekwowania prawidłowo wypełnionego zaświadczenia lekarskiego zgodnego ze stanem faktycznym.

Kontrolujący powyższe wyjaśnienie przyjęli i włączyli do akt kontroli.

(akta kontroli str.221-225)

- W 10 przypadkach - co stanowiło 28,57% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych - w aktach spraw na podstawie, których przyznawano zasiłek pielęgnacyjny stwierdzono brak udokumentowanego potwierdzenia przekazania wnioskodawcom pełnej informacji na temat zdarzeń (przypadków) powodujących powstawanie nienależnie pobranych świadczeń - akta postępowań zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszu: B poz.: 1-10.

(akta kontroli str.240-271)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

W związku z powstaniem powyższego uchybienia wskazać należy, że niestosowanie jasnych i wyczerpujących pouczeń może prowadzić do braku wiedzy świadczeniobiorcy w zakresie przypadków powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a tym samym może wpływać na pobieranie świadczeń rodzinnych w sytuacji, gdy stają się one nienależne.

- W 1 przypadku - co stanowiło 2,86% ogółu poddanych kontroli postępowań administracyjnych - po analizie dokumentów pozostających w aktach spraw na podstawie, których przyznawano specjalny zasiłek opiekuńczy - stwierdzono występującą opieszałość w przeprowadzeniu aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego weryfikującego fakt spełniania (w dalszym ciągu) warunków do pobierania przyznanego świadczenia (aktualizację wywiadu należało przeprowadzić w trybie art.23 ust. 4f ustawy o świadczeniach rodzinnych). Akta postępowania zakończonego decyzją wyszczególnioną w arkuszu D poz.2.

(akta kontroli str.296-297)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia

- W 1 przypadku - co stanowiło 2,86% ogółu poddanych kontroli postępowań administracyjnych - po dokonanej analizie akt stwierdzono niekompletność zgromadzonych dokumentów

związanych z aktualizacją wysokości lat składkowych i nieskładkowych niezbędnych do uzyskania przez świadczeniobiorcę uprawnień emerytalno-rentowych w związku z art. 19 ustawy z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012r. poz. 637). Akta postępowania zakończonego decyzją wyszczególnioną w arkuszu D poz.1.

(akta kontroli str.294-295)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

Przyczyny powstania stwierdzonych uchybień:

1. nienależyty nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą;
2. niejednolite postrzeganie obowiązku wynikającego z art. 9 Kpa oraz z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie należytego i wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie praw i obowiązków uczestników tego postępowania.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Wnioskowanie do organu właściwego (tj. do Wójta Gminy Janowo) o wydanie – zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych - wymaganego, pisemnego upoważnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych dla pracowników zatrudnianych na zastępstwo.
2. Rzetelne dokumentowanie występujących stanów faktycznych w prowadzonych postępowaniach administracyjnych, a w szczególności:
 - zawarte informacje w wystawianych zaświadczeniach lekarskich potwierdzających pozostawanie kobiety pod opieką medyczną, które są niezbędnym dokumentem w prowadzonym postępowaniu administracyjnym w zakresie przyznawania uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
 - dokumentowanie faktu posiadania lub nieposiadania przez świadczeniobiorców uprawnień do ubezpieczenia emerytalno-rentowego i ubezpieczenia zdrowotnego.
3. Pouczanie świadczeniobiorców (w tym świadczeniobiorców pobierających zasiłek pielęgnacyjny) w sposób udokumentowany, jasny i wyczerpujący o przypadkach (zdarzeniach) powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a także o konieczności niezwłocznego poinformowania (organu przyznającego świadczenia) o wystąpieniu, wskazanych w pouczeniu, zdarzeń wpływających na prawo do pobierania świadczeń.
4. Przeprowadzanie bez zbędnej zwłoki i opieszałości - w trybie art. 23 ust. 4f ustawy o świadczeniach rodzinnych - aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego weryfikującego fakt spełniania (w dalszym ciągu) warunków do pobierania przyznanego świadczenia.
5. Kompletowanie dokumentów pozwalających na aktualizację wysokości lat składkowych i nieskładkowych niezbędnych do uzyskania przez świadczeniobiorcę uprawnień emerytalno-rentowych (w związku z art. 19 ustawy z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw - Dz.U. z 2012r. poz. 637).

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki
Artur Chojecki